

Foundation Save Plantation Bolivia

Aan: De Eilandsraad van Bonaire
Per e-mail: favell.maduro@bonairegov.com

Bonaire, 28 oktober 2021

Onderwerp: Bescherming natuur op Plantage Bolivia Bonaire

Geachte leden van de eilandsraad,

Bolivia is geen 'kaalgevreten bende' meer.

In januari 2020, kort na de aankoop van de plantage Bolivia, noemde de nieuwe eigenaar Meine Breemhaar het gebied een 'kaal gevreten bende'. Een jaar later vertelde Mieke Breemhaar dat ze op de plantage een Davos aan Zee wilde ontwikkelen. Beide publicaties stonden in de Telegraaf, de krant die zich altijd leent voor een nieuw staaltje koopmanschap dat lijkt op de oude WIC-mentaliteit: "Wij Hollanders weten wat goed is voor onze (ex-)koloniën".

Tussen toen en nu is wel iets gebeurd in de hoofden van het echtpaar Breemhaar. Niet veel, maar toch. De kaalgevreten bende heet inmiddels landgoed (dat klinkt deftiger en minder koloniaal dan plantage) en over de grootheidswaanzin van Davos aan Zee gaat het ook niet meer. In de nieuwste presentatie die onlangs online is verschenen (www.landgoedbolivia.nl) en aan u als leden van de eilandsraad is getoond en toegelicht, spreekt het echtpaar over natuurherstel en 'waarde creëren met respect voor de oorsprong'. Kennelijk zijn de Breemharen wel gevoelig voor de in de afgelopen twee jaren geuite kritiek.

Als altijd gaat het echter *niet* om wat je ziet en hoort, maar om wat je *niet* ziet of hoort en ook *niet* verteld wordt. Zo ook in dit geval. Wat bijvoorbeeld opvalt in de presentatie is dat het stel op een enkele uitzondering na nergens concreet wordt. Die paar uitzonderingen zijn dat er 95 woningen per jaar worden gebouwd en dat niet meer dan 20% van de oppervlakte (zo'n 600 hectaren) zal worden ontwikkeld. Even voor de goede orde: dat zijn ongeveer 1.200 (!!!) voetbalvelden! Maar ook nu geldt: let even goed op wat er *niet* gezegd wordt. De hele plantage is 3.000 hectare groot. Daarvan is ongeveer 1.100 ha steenachtige, ruige onontwikkelbare kuststrook. Alleen het resterende, rijkelijk begroeide deel, zo'n 1.900 hectare is geschikt voor projectontwikkeling. Daarvan wordt dus zo'n 600 hectare ontwikkeld. Dat is *niet* 20% maar ruim 31%!

Wat er precies op die 1.200 voetbalvelden gaat worden gebouwd laten ze in het midden dan behalve dat er 'ook betaalbare koop- en huurwoningen in het middensegment worden gerealiseerd'. Let goed op het woordje 'ook'. We lezen nergens hoeveel. 10, 20, 100, 200, 1000? Wie zal het zeggen? De Breemharen in ieder geval *niet*. Ook laten ze zich *niet* uit over het aantal woningen in het 'duurdere segment'. Ze zeggen ook *niet* wat ze daarmee bedoelen (moeten we dan denken aan bijvoorbeeld Sabadeco?) en ook vertellen ze *niet* om hoeveel woningen het daarbij zal gaan en waar ze komen te staan. Wij gokken er op dat ze boven op de klif komen. Wat denkt u?

Foundation Save Plantation Bolivia

Wat de Breemharen ook *niet* vertellen is dat het bouwen van die huizen zeer waarschijnlijk door Nederlandse bedrijven zal gebeuren, met werklui uit Peru. Ook laten ze achterwege te melden dat er zeer waarschijnlijk *geen* Bonairianen in de landbouwprojecten gaan werken en dat er in dat duurdere woningsegment waarschijnlijk *alleen* maar makamba's komen te wonen. En dat in de huidige tijd, waarin de weerstand tegen de import van makamba's onder Yu di Tera alleen maar groter wordt. Nu wonen er 1.400 Nederlanders op Bonaire, dat worden er in ieder geval heel veel meer. De Breemharen *verzuimen* te vertellen op welke wijze dit alles bijdraagt aan de ontwikkeling van Bonaire.

Ook zwijgt het echtpaar over al het nieuwe verkeer dat de ontwikkeling van het landgoed gaat veroorzaken. Per jaar 95 huizen, dat is in 10 jaar bijna 1000 huizen met naar schatting 1500 tot 2000 auto's die hun weg gaan zoeken naar Playa terwijl de Kaya Korana nu al dagelijks in de spitsuren vanaf Mentoor tot aan de rotonde bij de kerk bestaat uit één lange file. Tenslotte zwijgt het echtpaar ook over de vraag hoe het zit met de water- en energievoorziening en wijden ze geen woorden aan de verwerking van het afvalwater en het afvoeren van het vuilnis, naar de nu al overbelaste landfill.

Er is dus wel iets in de hoofden van de Breemharen gebeurd, maar erg veel is het nog *niet*. Ze komen opnieuw met een gelikte brochure, geschreven door lui die dagelijks niets anders doen dan knollen voor citroenen verkopen. Het enige dat ze echt voor ogen staat maar dat ze onvermeld laten, is hoe ze hun eigen vermogen kunnen laten groeien, desnoods ten koste van het eiland. Sinds de Tweede Wereldoorlog zijn tientallen projecten op Bonaire door avonturiers gepresenteerd en op een enkele uitzondering vastgelopen en mislukt. Veelal omdat ze slechts één doel dienden: het spekken van de eigen portemonnee. En dat het eiland vervolgens met de financiële en landschappelijke ellende komt te zitten: het zal ze worst wezen.

Leden van de eilandsraad: Let op uw saeck!

Er is maar één kans om de natuur op Plantage Bolivia te beschermen en dat is nu!

Graag licht ik een en ander mondeling toe.

Foundation Save Plantation Bolivia

Met vriendelijke groet

Wilma Nijland.